

Иван Петров – председател на Управителния съвет на Синдиката на служителите в затворите в България в интервю за **Агенция „Фокус”**

Фокус: Г-н Петров, защо от Синдиката на служителите в затворите в България сте се обявили против заповедта, според която надзирателите нямат право да седят по време на полаганите от тях смени?`{jcomments off}`

Иван Петров: Това не кореспондира със законовите разпоредби. Ние сме цитирали, че в закон или нормативен акт с по-висока стойност е изброено, както е точно и ясно казано в Закона за изпълнение на наказанието за задържане под стража, какво се забранява на надзирателите. По закон, акт с по-ниска нормативна стойност не може да променя, изменя, допълва и т.н. какъвто и да е друг акт, по-висок в йерархията - например инструкциите на поста. Не е законосъобразно действие на служители от Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията”, които са писали и одобрявали тези разпоредби. Откакто съществува нашият синдикат, ние постоянно повтаряме, че липсват достатъчно служители, че работим при много тежки условия, че натоварването е огромно, че се работи извънредно в по-голямо от предписаното от закона количество и това допълнително натоварва служителите, които са в следствения арест. В следствения арест служителите са със същия статут, с какъвто са и надзирателите от затворите. И в затворите условията са изключително лоши, но там самите постове, мястото, където се води службата на самия надзирател, са няколко, според големината на самия затвор или следствен арест. Там има обособено място, където надзирателят има възможност да седне за кратковременен отдых, да кажем за 5-10 минути. Не може да стои по 12 или 24 часа прав. Това се забранява в следствените арести. Освен това надзирателят в дежурството, който дава 12 или 24 часа, не изпълнява само службата на постови, той изпълнява още куп други функции, които са му вменени от длъжностната характеристика. След като 2 часа на този пост служителят от следствените арести стои прав, движи се постоянно в коридора, води наблюдение за поведението на задържаните под стража лица, го сменя колега, но той продължава да

изпълнява службата, като след това става разводач, както се казва при нас. Участва в битовото обслужване на задържаните, води хора от и до стаите, които са за разпити за процесуално-следствени действия. Предава хора на съдебна охрана, приема нови задържани и постоянно е в движение. Представете си един служител, който е стоял 12-16 часа прав, как се чувства. Бил е постоянно в движение, абсолютно прав - при една извънредна ситуация как може да реагира един човек, който е физически и психически натоварен допълнително. Това с нищо не решава проблемите, които съществуват в арестите и затворите. Ние поискахме всичко това да се приведе в законов вид. Не може някой да решава, че еди-кой си ще стои прав, което с нищо не допринася за по-добро изпълнение на службата. Задълженията на постовия надзирател и в затвора, и в следствения арест са да следи постовия, който е на даден пост поведението на лишените от свобода затворници или на задържаните под стража в следствените арести да не извършват закононарушения, да не правят опити за нараняване. Това при едно натоварване, пак Ви казвам - два часа стоиш прав, обикаляш по коридора, където се намират килиите, водиш наблюдение, след това се освобождаваш и започваш да се движиш напред-назад за свиждания, участваш в проверка на багажа, после пак се връщаш и стоиш прав. Аз лично съм го изпитвал на гърба си, защото съм служител в следствен арест - Пловдив, един от големите арести, където натоварването е много - след 2-3 смени на поста се чувстваш неадекватно и всичко започва да те боли - и крака, и кръст, всичко. Не дай си Боже да стане едно сбиване, самонараняване или нападение над служителите, тъй като постоянно сме малко хора, представете си как ще действа този човек. Той става опасен и за себе си, и за колегите си. Сигнализирали сме за това неведнъж. Опитяхме се да го представим на ниво дирекция, но не ни обърнаха внимание. Даже е имало различни коментари. Въпросът тук е защо точно ние да обръщаме внимание на тези законови положения, като това е работа на Синдиката - да се стремим да подобряваме условията за работа на нашите служители и да съблюдаваме закона като държавни служители точно в системата на Правосъдието. Не само сме длъжни да спазваме закона, но и да съблюдаваме нарушителите на закона, които са при нас. А спрямо нас се извършват, меко казано, такива незаконосъобразни действия. Това не помага с нищо, разбирам да подобрява по някакъв начин моето положение, за да мога аз по-добре да си върша работата, но напротив, то пречи. От чисто човешка гледна точка как пречи - един човек, когато е изморен и натоварен допълнително физически и психически, той престава да бъде адекватен за един период от време.

Фокус: Колко са постовите надзиратели на смяна в следствените арести?

Иван Петров: Зависи от големината на следствения арест. Вечерно време са от 2 до 5-6 души. В ареста в Пловдив имаме около 170-180 задържани лица и вечерта за тях отговарят 5 души.

Фокус: Тоест крайно недостатъчна бройка?

Иван Петров: Абсолютно. Същото е и в затворите. Не може на един пост, да кажем в бургаския затвор, който е един от най-натоварените затвори, един надзирател по време на пост, на коридор, те са разделени, единият етаж е един пост, вторият етаж е втори пост и т.н. Но един пост да отговаря за 280-300 души, можете да си представите колко внимание може да им обърне. Особено в затворите, през деня се отварят килиите и надзирателите ходят постоянно между килиите, по коридорите. Как може един-единствен човек да обърне внимание на 300 души. И после ставали инциденти и т.н. Просто физически няма възможност да направи това нещо. Откакто съществува Синдикатът сме поставяли тези въпроси и преди това сме ги поставяли, но неофициално. Липсата на хора е огромна при нас. Постоянно напускат хора с тази несигурност. Напоследък се заговори за промяна в статута на държавните служителите по закона за МВР, каквито са надзирателите. Намаляване на отпуските, които не са чак толкова много, колкото се изнасят в общественото пространство. Много е трудно, работим във враждебна среда, да не казвам с какви хора.

Фокус: Има ли развитие при условията за надзирателите?

Иван Петров: Никакво, за съжаление. Предложихме да се направят магазини в местата за лишаване от свобода. Няколко магазина се отвориха. Това е голям проблем за нас, защото внасянето на забранени вещи, наркотици, телефони - става основно, чрез вещите, които се получават отвън. За мен е ненормално една майка да вкарва наркотици на сина си, който е в затвора, точно заради наркотици. За съжаление, става чрез консерви, пасти за зъби, натурални сокове, фабрично запечатани. Сега във всеки град и село има пакетажни цехове, фабрики за консерви и няма никакъв проблем да се опаковат тези неща. Намирали сме в какви ли не неочаквани препарати.

Фокус: Кои са най-изобретателните методи?

Иван Петров: Това е като в модата, всичко ново е добре забравено старо. Не могат да ни изненадат с нищо нас, служителите с по-голям стаж. Аз им казвам- момчета помислете малко, аз това нещо съм го виждал преди 10 години, вие си мислите, че сега сте го измислили. Няма нищо ниво, само става по-добре технически, защото преди в една консерва от риба, например, не можеше да се вкарва, но сега има фабрики за консерви и няма никакъв проблем да платиш на някой да ти сложи нещо вътре и да го запечата. Не може да се открие никога, дори и с каквото и да била техника. В метална кутия сложен телефон или наркотици, те са сложени като 150 грама, толкова е самата консерва, колкото и да се мери. Не можеш да я отвориш. Те ги получават на свижданията. Да кажем, че днес сме имали 100 свиждания, донесени са 300 консерви, да се отварят една по една няма смисъл, защото после трябва да се хвърли. На невероятни места са откривани- в пасти за зъби, преди дни в пловдивския затвор откриха в десертчета - 7/8 сим карти и 5-6 пакетчета хероин и т.н. Те са фабрично

запечатани, целият десерт е обвит в шоколад. Благодарение на стажа и професионализма на колегите се хващат. Опитваме се да го предаваме и на по-младите колеги. От много години казваме, че ни е необходима техника, с която да си служим, като металотърсачи, металодетектори. Ние нямаме елементарни радиостанции, а там, където има, няма батерии, защото нямало пари да закупят нови. Те са като на мобилните телефони на известен брой зареждания. Зареждаш я 50 пъти и тя после кара 2 часа и дотам, а на теб ти трябва точно тогава, когато е паднала батерията, а е станал някакъв инцидент и ти се чудиш как да сигнализираш на колегите в другия край на сградата. Много е трудно.

Фокус: Налагат ли се някакви санкции, когато се внасят забранени вещи и кой носи отговорност?

Иван Петров: Точно това е един голям проблем. Пак сме предлагали дори и законодателни промени. Това, че е забранено на затворника X да притежава мобилен телефон не значи, че приятелят му Y носи някаква наказателна отговорност, че се е опитал да му вкара телефон. За наркотиците вече се носи отговорност. Ако хванем този, който носи багажа в момента, той носи отговорност. Но там се започва с думите - аз не знаех, негови приятели са му дали този багаж и обикновено се разминават с административни наказания. Ние сигнализираме най-близкото районно управление на полицията, пристигат колегите, вършат си разследването, но това не води до нищо. А дори и да се намери телефон при лишените от свобода, те казват, че не е техен и не може да се определи на кого е, особено в стая с 25 души. Ако се намери телефон в притежателя му, началникът на затвора има право да му разпорежи от 7 до 14 дни наказание, но той може да обжалва в съда, че не е бил негов. С една дума няма никаква отговорност. Ние точно това предложихме и на предишното ръководство на министерството, и на сегашното. Този път ще го предложим официално, защото заместник-министър Георгиев сега е в комисия по промени в Наказателния кодекс. Трябва тези неща да бъдат криминализирани, носенето на забранени вещи, наркотици, телефони, и техните близки да носят някаква наказателна отговорност. Затова беше и нашето предложение да се изградят магазини на територията на затворите и да не се внасят отвън тези неща. Преди имаха право на колети по пощата и ние отправихме предложение към стария главен директор – Петър Василев, да се спре получаването на вещи по този начин, защото така е абсолютно анонимно. Докато носенето на вещи по време на свиждане се извършва от роднини или близки и те присъстват на обиска, който се прави, и те носят отговорност. А по пощата идваха от фалшиви или анонимни източници. Намирали сме какво ли не, в Плевен намериха преди време огнестрелно оръжие в телевизор. След забраната нещата, които се вкарват в затворите по този начин, намаляха. Другото ни предложение е да не се вкарват багажи, както е във всички други такива европейски институции. Например, в Англия имат право на свиждане, сядат в едно помещение, но не и на багаж. Според мен проблемът ще се реши по този начин, както е и доказано. Защото сега най-лесното е да се каже, че надзирателите ги вкарват, както напоследък силно нашумя по медиите. Има и такива, както има и черни овце във всяка една професия. По този повод имаме предложение

към комисиите за подбора на нови служители. Това е най-лесният вариант, който може да се постигне. Самите затворници се изказваха, че надзирателите са вкарвали вещи, но дори да е вкарано по друг начин, те няма да се издадат, а ще обвинят надзирателите. Има и такива надзиратели, не са много, но ги има, както във всяка една професия, не може всички да са стриктни.

Фокус: Ако няма съществено развитие по тези важни въпроси, предвиждат ли се стачки от Синдиката?

Иван Петров: Обмисляме и този вариант, макар че сега времето не е много подходящо. Стачки при нас няма. На държавните служители по закона за МВР е забранено провеждането на ефективни стачни действия, затова провеждаме протести. Проведохме такъв протест юни месец, за съжаление, получихме добри отговори, но не и действия. Не могат да ни дадат пари, защото няма, а в крайна сметка не може без пари, ние работим с живи хора. Тези хора искат това, което трябва да им се даде. В България трябва да си престъпник, ром или с обратни наклонности, за да започнеш да имаш права. Всички задържани в арестите започват да си търсят правата. А навън може да нямаме тези права, които те имат, но те започват да си търсят правата чрез европейски комисии, правозащитни организации и т.н., прави са хората, така трябва да бъде и при нас. Лошото е, че условията се подобряват за наша сметка, тъй като под натиска на тези институции правим всичко възможно за подобряване на условията на лишените от свобода, а служителите в системата остават извън такива подобрения. Да кажем – не може да се правят ремонти на килиите, да се слагат PVC дограми, санитарни възли с плочки, а в същия момент местата за отдих на служителите да има една седалка от автобус, счупен вентилатор и мъждукаща лампа. В някои от кулите за охраняване в затворите няма санитарен възел с течаща вода, а човек стои там по 4-5 часа. Трябва някой да дойде да го смени, а няма кой да дойде. Много може да се говори по тези теми. Имаме диалог с новия екип на министерството, вижда се, че имат желание за промяна, но не зависи всичко от тях.

Зорница ПОЛЕГАНОВА

Източник: [Информационна Агенция Фокус](#)